

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਜੇ.ਜੇ.

ਸੇਵਾਜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1959 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 182।

12 ਜਨਵਰੀ 1967 ਈ.

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ (1877 ਦਾ I)-ਸੈਕਸ਼ਨ 18—ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (IV ਦਾ 1882)—ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ 43—ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ (1954 ਦਾ ਐਕਸਯੂਵੀ)—ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਤੇ 12 ਏ ਲਈ ਧਾਰਾ— ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਵਾਇਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ - ਕੀ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦਾ ਵਿਆਜ - ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਸੀਮਾ - ਕੀ ਸਪੇਸ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ " ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾ"।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਨਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1877 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 43। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੰਭਾਵੀ ਜਾਂ ਮਹਿਜ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਇੱਛੁਤ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੰਪਤੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ, 24 ਮਾਰਚ, 1955 ਤੋਂ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 12(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਹਿਤ ਹੈ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਗਰਾਨ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਪੱਕਣ ਨੂੰ, ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਦਰਤ ਦੀ "ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ" ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਪੀਐਫ ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ) ਐਕਟ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟ। ਪਹਿਲਾ ਹੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਸੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਐਡਮਿਨੀਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1950, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੋ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਜਿਹਾ ਅਲਾਟੀ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ "ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਿਆਦਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"। 1 ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਨਿਯਮ, 1955) ਦੇ ਨਿਯਮ 71 ਤੋਂ 76 ਹਨ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ, ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀ ਗਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਆਦਿ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਕੇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਉਜੜ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੇ ਟਿੰਡਰ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ

ਖੇਤਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ" ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਮਿਤੀ ਮਾਰਚ, 1959, ਮੁਦਈ ਨੂੰ 700 ਰੁਪਏ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜੀਪੀ ਜੈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਐਚ.ਆਰ. ਸੋਢੀ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਵੰਦਾ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਲ.ਅਗਰਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਹੁਕਮ

ਨਰੂਲਾ, ਜੇ.—"ਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" ਮੁੱਖ ਹੈ ਸਵਾਲ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਰਨਾਲ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 5453/1 ਵਾਲੀ 5 ਵਿੱਘੇ ਅਤੇ 5 ਬਿਸਵੇ (8 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 14 ਮਰਲੇ) ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਕੁਝ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੀ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਨੰਬਰ 4892-ਐਸ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੀ. ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਇਵੈਕੂਈਜ਼ (ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਐਕਟ ਨੰ. ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਇਵੈਕੂਈਜ਼ (ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਨਿਯਮ, 1948 ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1947 ਦਾ 14 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਸਟਡੀਅਨ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ: - "ਅਲਾਟੀ ਕਰੇਗਾ- (a) (ਬੀ) (c) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ, ਤੋਹਫ਼ੇ, ਵਸੀਅਤ, ਗਿਰਵੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨ ਜਾਂ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 3 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁਪਏ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਲਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਲੀਜ਼, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ; (d); (e) " ਧਾਰਾ 5, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨਾਲ।

ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੂੰ 1949 ਦੇ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰ. 27 ਦੇ ਪੈਰਾ 58 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 1950 ਦੇ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਨੰ. 31 ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ 1950 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। 1954 ਦਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ ਨੰਬਰ 44 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਸੰਬਰ, 1954 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ।

ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਹਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ: - (12) (1) ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਮੇਤ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਉਸ ਮਿਤੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਬੋਝਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 24 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ (ਸੂਚਨਾ ਨੰ. SRO-697, 1955 ਲਾਹੌਰ ਲਾਅ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਭਾਗ VI ਦਾ ਪੰਨਾ 114) ਕਿ ਇਸਨੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ “ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਜੋ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਸਮਝੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ” ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਨੇ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਣ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 12 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ) 22 ਨਵੰਬਰ, 1955 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਧੀਵਤ ਮੋਹਰ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ. 1) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਲਾਟੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਹ. ਸਥਾਈ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 59 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਰੀਆ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ 700 ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਾਕੀ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। 21 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਥਾਈ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਨਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ. 1 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਨਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ, ਕਿ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਤਬਦੀਲ

ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ। ਸਨਦ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 25,414-10-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ 22,212-13-0 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਜਨਤਕ ਬਕਾਇਆ ਵਜੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਇਸ ਲਈ, ਸਨਦ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਕਤ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। . ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਉਸਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਉਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ, ਮਿਤੀ ਨਵੰਬਰ. 22, 1955. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ 21 ਮਾਰਚ, 1958 ਨੂੰ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 9,566 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 19 ਮਈ, 1958 ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਾਧੂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਕਟੋਡੀਅਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ। ਉਸਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 23,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬੋਝ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਸਟੈਂਡ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਕੋਲ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 9 ਜੂਨ, 1958 ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ; ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਚਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ, ਕਿ ਇਵੈਕੁਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦਾ ਨਿਗਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸਦੀ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਨਕਲ ਭਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਬਿਲਕੁਲ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼; ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮੁਖਤਿਆਰ-ਏ-ਆਮ ਨੇ 30 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਵਿੱਚ 700 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਕਰਨਾਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ

ਸਨ: -

(1) ਕੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ 22 ਨਵੰਬਰ, 1955 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ?

(3) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਜਾਂ ਖ਼ਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ?

(4) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਹੈ?

(5) ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ?

(6) ਜੇਕਰ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੌਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ?

(7) ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਹੈ?

(8) ਰਾਹਤ।

31 ਮਾਰਚ, 1959 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ 700 ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਕੋਈ ਬੋਝ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 700 ਰੁਪਏ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ 2 ਅਤੇ 5 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ,

ਜਿਵੇਂ- (1) ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।

(3) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ

ਇਹ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਨਦ ਦੀ ਗਰਾਂਟ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(5) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਇੱਕ ਵੈਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸਪੈਸ਼ਲਜ਼ ਵਾਰਿਸਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਮੂਲੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਿਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪੱਤੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਰਾਦਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਮ ਸੁਖ ਗੁਲਗੁਲੀਆ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਬੀਬ ਉਦੁੱਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜੋ ਵਿਕਰੇਤਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਕੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ. ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਿਗਰਾਨ, ਇਵੈਕੁਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਜੋ

ਕਿਹਾ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਜੋ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਟੱਲ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਅਲਾਟੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਚਿਤ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਥਾਰਟੀਆਂ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਹਿੱਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19, 31 (1) ਅਤੇ 31 (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਜਾਇਦਾਦ" ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰੋਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ *Ijus in re aliena* ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਿੱਤ, ਇਸਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ, ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸਥਾਈਤਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ"। ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਏ ਗਏ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦਾ ਹਿੱਤ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਜਾਇਦਾਦ" ਹੈ "ਤਾਂ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ"। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਸੰਪੱਤੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ।

ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਕੋਲ ਨਿਯਤ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। 24 ਮਾਰਚ, 1955 (ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ) ਤੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਉਪ-ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੀ ਧਾਰਾ (2)। ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ "ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ" ਹੈ। ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 24 ਮਾਰਚ, 1955 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਹਿੱਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚ, ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਗਰਾਨ ਸੰਪੱਤੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਸੌਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵੀ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੈ।, ਸਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਿੰਨ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬ

ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 1950 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਨਿਗਰਾਨ।”

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਆਖਿਰਕਾਰ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 4(ਸੀ) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਸੀ? ਅਜਿਹੀ ਮਨਾਹੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ 1950-ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਚਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਸੰਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਓਜੇ ਇੰਡੀਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ। ਬਸੰਤ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ: -

"ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 (1) ਅਧੀਨ 24 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਹਨ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁਣ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ, ਇਸਲਈ, ਸੰਪਤੀ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ 1950 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੰ. XXXI ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। 24 ਮਾਰਚ, 1955 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ. ਇਹ ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12, 14, 16 ਅਤੇ 19 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਭਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ 24 ਮਾਰਚ 1955 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ

ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 12 (1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ" (ਅੰਡਰਲਾਈਨਿੰਗ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਥੇ ਇਟੈਲਿਸਾਈਜ਼ਡ)।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ 1950 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਹ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ 1949 ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ, ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ Evacuee Act ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੇ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ *24 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਗਏ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦਾ ਕੇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੋਵੇਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਕਵੇਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 (ਏ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: - "18. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਪੂਰਣ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ (ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ) ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ:- (ਏ) ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦਾ ਹਿੱਤ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸਥਾਈਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਲਾਟੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਪੂਰਣ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ "ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਹੈ। ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਲਤ ਸਨ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ:-

43. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਅਚੱਲ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ, ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਉਕਤ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਸਥਿਤੀ।" ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਭੂਠ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਭੁਠੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ 18 ਅਤੇ 43 ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਇੱਕ ਵੈਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਵੈਧਤਾ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਫਿਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਵਾਹਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੋ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸੰਪੱਤੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਭਾਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:- "6. ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ; (a) ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ-ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖੋਜ ਵਿਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਰਸ-ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ, ਸ੍ਰੀ ਜਵੰਦਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, "ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ" ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰਸ-ਪ੍ਰਤੱਖ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ। ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ. ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ 8 ਜੁਲਾਈ, 1949 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਰਹੇ। , ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਪੱਕਣ ਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, clause (a) ਵਿੱਚ ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਦਰਤ ਦੀ "ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ" ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਹੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ

ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ 1950-ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੂਸਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਲਾਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੋ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਜਿਹਾ ਅਲਾਟੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(f) ਵਿੱਚ "ਨਿਰਧਾਰਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ "ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ" ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 71 ਤੋਂ 76 ਵਾਲਾ ਅਧਿਆਇ X, "ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਯਮ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਧੀਗਤ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਸਥਾਈ ਅਲਾਟੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਆਦਿ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਨਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਣ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖੇਤਰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ" ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- ਜਦਕਿ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੈ। ਜੁੰਮਾ ਮਸਜਿਦ, ਮਰਕਾਰਾ ਬਨਾਮ ਕੋਡਿਮਨਿੰਦਰਾ ਡੇਵਿਧ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹਿੱਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਪੇਸ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਟ੍ਰਾਂਸਫ਼ਰੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦਾ ਲਾਭ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤਬਾਦਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43 ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਾਰਾ 6(ਏ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਉਸ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੇਗਾ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 43 ਨੂੰ ਅਸਟਾਪੇਲ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ

ਉਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ. ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੰਮੂ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 5 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਵਿਦਵਤਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਕ ਨੰਬਰ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ: - "ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।" ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਕਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬੋਝ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੈਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਜੀ, ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਨੇ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ-ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4 ਮਾਰਚ 2, 1959 ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ: - "ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1 ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਝ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। " ' ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਬਤ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੋਝ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਤੱਕ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਚਾਰਜ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਹੀ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ "ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 25.000 ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਬੋਝ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੁਦਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਨਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਂ ਮੌਤੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਨਹੇਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਹੁੰਦੀ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਨਹੇਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਡਾ. ਸੀ. ਐਲ. ਕਟਿਆਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਐਮਆਰਪੀਸ ਸੀ, ਡਬਲਯੂ. ਵੀ. ਮੈਡਨ (6) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ MRupees ਚਾਂਦਨੀ ਵਿਦਿਆ ਵਤੀ ਮੈਡਨ ਬਨਾਮ ਡਾ. C. L. ਕਟਿਆਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (7) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਐਮਆਰਪੀਸ ਸੀ ਡਬਲਯੂ ਵੀ ਮੈਡਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 5 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਵੀ ਉਲਟ ਗਈ ਹੈ।

ਬਸੰਤ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੈਂ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਹੈ (3) ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਰੋਦੀਮਲ ਗਣੇਸ਼ ਲਾਲ ਬਾਣੀ ਸਮੇਤ? v. ਹਾਜੀ ਸੁਲੇਮਾਨ, ਹਾਜੀ ਵਲੀ ਮੁਹੰਮਦ, ਅਤੇ ਹੋਰ (8), ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਬਰਨਾਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਬੀ. ਗੋਡਬੋਲੇ, ਇਵੈਕਿਊਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (9) ਅਤੇ ਬਾਲ ਮੁਕੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (10) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਜਵੰਦਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ 1950-ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੇਵਟ ਨੰਬਰ 1445, ਖਤੂਨੀ ਨੰਬਰ 63, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 5453/1 ਵਾਲਾ ਚੱਕ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਖਾਂ-ਵਾਲਾ (ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ 8 ਕਨਾਈਆਂ ਅਤੇ 14 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ) ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ 9,566 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ) 'ਤੇ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਵਿਕਰੀ-ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਸਮੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

Jatinder Singh, Translator

ਡਿਸਕਲੇਮਰ (ਬੇਦਾਅਵਾ):-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।